

Historisch
Genootschap
Oud Soetermeer

't Seghen Waert

jaargang 43
nr 4, 2024

In deze aflevering:

- Een Middeleeuwse kruik uit de Palensteinse polder
- De Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2025
- De Deense koning in Zoetermeer- Oud en jong erfgoed

DINER & PARTYBOERDERIJ

Het Wapen van Zoetermeer

Nostalgie van "In de Drie Hooibergen"

"VOOR ELKE GELEGENHEID EEN UNIEKE LOCATIE"

TROUWEN FEESTEN & PARTIJEN PRIVÉ DINER ZAKELIJKE EVENEMENTEN UITVAART

Wij zijn dagelijks geopend van 10.00 uur tot 15.00 uur voor bezichtigingen, aanvragen en informatie.

www.hetwapenvanzoetermeer.nl

079 - 76 000 55

Zegwaartseweg 31 | 2723 PA ZOETERMEER

info@hetwapenvanzoetermeer.nl

Inhoud

Blz. 4
Een Middel-
eeuwse kruik
uit de Palen-
steinse polder

Blz. 13
Fotowed-
strijd
75 jaar
Zoeter-
meer

Blz. 16
De Deense
koning in
Zoetermeer

Omslag: De Leidsewallenwetering met flats uit de jaren (19)70 (foto: Ron Tousain)

Inhoud

- 2 Stadsgids, wat leuk!
- 4 Een Middeleeuwse kruik uit de Palensteinse polder
- 6 Nieuws uit het Stadsarchief: Archiefzorg(en) door de eeuwen heen
- 9 The Golden Earring
- 10 De Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040
- 13 Fotowedstrijd Zoetermeer in Beeld
- 16 De kaartencollectie gedigitaliseerd!
- 18 De Deense koning in Zoetermeer

Over Ons

Het is de laatste maand van 2024, kerstdagen en jaarwisseling zijn over enkele weken en we sluiten het jubileumjaar t.g.v. ons 75-jarig bestaan af. Het was een mooi jaar met veel activiteiten en tentoonstellingen waarbij we stilstonden bij de afgelopen 75 jaar. Veel dank aan het Comité 75 jaar en de vrijwilligers die steeds weer alles tot in de puntjes hebben verzorgd. Het heeft ons ook veel positieve reacties opgeleverd van leden en belangstellenden.

Verder was ons verenigingsjaar zeker niet saai. De sluiting van Museum De Voorde en de discussies over de ontzaming van de collectie waren op sommige momenten intensief, maar hebben uiteindelijk tot het door ons gewenste resultaat geleid. Alle objecten met een relatie tot Zoetermeer en Zegwaart zijn in Zoetermeer gebleven en zijn ondergebracht bij onze vereniging en het Stadsarchief. Vrijwilligers zijn bezig deze gehele collectie te beschrijven, te fotograferen en op te nemen op de website geheugenvanzoetermeer.nl. In 2025 zullen we in onze tentoonstellingsruimte onderdelen van de collectie laten zien.

Wij waren ook betrokken bij de discussies over de realisering van een erfgoedcentrum in Zoetermeer. De afgelopen maanden is hard gewerkt aan de canon van de geschiedenis van Zoetermeer. Het resultaat vindt u midden in dit blad. Onze deelname aan de Open Monumentendag en het Historisch Festival was weer een succes.

Helaas heeft een aantal vrijwilligers en bestuursleden om uiteenlopende redenen hun werkzaamheden voor de vereniging beëindigd. Omdat de aanwas van nieuwe bestuursleden en vrijwilligers mondjesmaat gaat, worden we wel steeds kwetsbaarder. Toch zijn de plannen voor 2025 weer gemaakt en met elkaar kunnen we ze tot een succes maken!

Ik wens u goede, rustige en plezierige kerstdagen en een voorspoedig 2025.

Jan de Ruiter
(voorzitter)

Stadsgids, wat leuk !

Jan Henneken

Een korte terugblik

Het was in januari 2004, dat Jacques van Oosterom tijdens een vergadering van de activiteitencommissie van het HGOS met het idee kwam om wandelingen te organiseren rond en door het historisch hart van Zoetermeer. Handleiding daarbij voor de gidsen was het boekje "De Geschiedenis op Straat", een ontdekkingsstocht langs de Zoetermeerse cultuurhistorie (het groene boekje), uitgegeven door het HGOS.

In het voorjaar 2004 zijn we daadwerkelijk met de wandelingen gestart. Er was belangstelling genoeg, zodat we vanaf 2005 bijna wekelijks een wandeltocht konden organiseren. Vaak met als kern de Dorpsstraat, maar ook de Stationsstraat, de "Horre" en de Buurvaart zijn onderwerp geweest. Ook themawandelingen, zoals Zoetermeer in oorlog, de kunstroute en de geveltjocht hebben we met belangstellenden gewandeld. Al vrij snel daarna zijn we ook gestart met koetstochten door en rond Zoetermeer. De stad groeide maar door en we zijn wijkwandelingen gaan organiseren door de nieuwe wijken van Zoetermeer. In 2016 hebben we een boottocht aan ons assortiment toegevoegd, een vaartocht over de mooie Weipoortse Vliet, Oude Rijn en door Stompwijk. Ook de fietstocht is sinds een aantal jaren een vast onderdeel in ons tochtenpalet, zoals de Molentocht, De Green Five-tocht en een fietstocht door de Nieuwe Driemanspolder.

Startplaats

Tegenwoordig starten we vaak vanaf 't Nieuwe Huis onze tochten, maar jarenlang is 't Oude Huis ons "thuishonk" geweest. Dit statige gebouw was het museum van Zoetermeer. Hier konden de deelnemers aan de wandelingen vooraf even rondkijken in het museum en kon er cash betaald worden voor deelname aan de tocht. "Pinnen" bestond nog niet!

Burgemeester Bezuijen en zijn echtgenote krijgen uitleg van de stadsgidsen

Rondvaart door de polders bij Zoetermeer

Jacques van Oosterom was samen met Bep van Adrichem een van de oprichters van de Stadsgidsen en Jacques was ook winkelier in de Dorpsstraat. Hij kende werkelijk iedereen die hij tegenkwam tijdens een tocht. Ook ging hij met de groep wandelaars vaak langs bij (oud) collega winkeliers om een bonbonnetje of stukje kaas te scoren. Meestal duurden zijn tochten wel wat langer dan bij andere gidsen, maar het viel in erg goede aarde bij de deelnemers.

Wat doen wij

Wij organiseren reguliere wandelingen, fiets- en vaartochten in de maanden mei tot de eerste week van oktober. We proberen de geschiedenis van Zoetermeer zichtbaar te maken voor onze deelnemers. De tochten worden via sociale media en in het Streekblad gepubliceerd. Deelnemers kunnen boeken via onze website <https://gildezootermeer.nl/gilde-stadsgidsen/>. Vaak vertrekt een tocht vanaf 't Nieuwe Huis, Dorpsstraat 132. We worden dan altijd zeer vriendelijk ontvangen door vrijwilligers van het HGOS. Na een korte introductie gaan we wandelen of fietsen. Op aanvraag organiseren

we ook tochten op maat voor families, (afdelingen van) bedrijven en andere opdrachtgevers die we meestal aan het eind van de route bij een restaurant of andere locatie mogen brengen. Ook hebben wij al diverse wandelingen gedaan voor nieuwe inwoners, ook anderstaligen. Deze mensen zijn zeer geïnteresseerd in de historie van Zoetermeer, hun nieuwe woonplaats.

De laatste jaren hebben wij ook een paar speciale thematochten gehouden, zoals de Jolly Duck-fietsstocht (onder leiding van Maarten Havinga) en de Sinterklaaswandeling met warme chocomel en speculaas. We hebben zelfs onze nieuwe burgemeester en zijn echtgenote een beetje wegwijs gemaakt in historisch Zoetermeer.

De bron van onze kennis ligt vaak in boeken of publicaties van het HGOS, net als de foto's of afbeeldingen in het GeheugenvanZoetermeer.nl. Ongeveer eenmaal in de zes weken komen wij bij elkaar om nieuws te bespreken, de tochtenplanning door te nemen, maar ook voor de gezelligheid. Deze gidsenvergadering houden we meestal in 't Nieuwe Huis.

Versterking team Stadsgidsen

De gidsen van het eerste uur zijn ons helaas ontvallen of (zijn gaan) genieten van hun 'gidsenpensioen'. Daarom zoeken wij versterking van ons team. Onder de leden van het HGOS, die allen interesse hebben voor de historie van Zoetermeer en Zegwaard, moeten toch potentiële stadsgidsen zijn?

Lijkt het u leuk om regelmatig (hoe vaak is aan u) met een groepje mensen te gaan wandelen, fietsen of varen en uw kennis over historisch Zoetermeer met hen te delen, meld u bij ons aan. Een Stadsgids begint als aspirant en leert door veel te lezen en vooral door mee te gaan met ervaren gidsen. Al doende leert men. Echt leuk wordt het als u als gids nieuwe tochten gaat maken. Zelf voorbereiden, proefwandelen of -fietsen en dan voor het 'echie'.

Bent u geïnteresseerd of wilt u meer weten over de Stadsgidsen Zoetermeer, bel even met Kees Doodeman, voorzitter Stadsgidsen, 06 53395264.

Een Middeleeuwse kruik uit de Palensteinse polder

Ron Tousain

Enkele weken geleden ontving onze vereniging een bijzondere schenking. Willem Doesburg stuurde een foto van een kan die hij in zijn jeugd had gevonden en vroeg wat wij ervan vonden. We spraken Willem 's avonds rond zeven uur via het beeldprogramma Teams. Hij woont in Victoria, Canada en had toen n t zijn ontbijt op.

Kan uit de periode 1275-1300

Een oor in de klei

Willem bleek een enthousiaste verteller met een uitstekend geheugen. Opgroeien aan de Zegwaartseweg 32 kwam hij graag in de weilanden achter zijn ouderlijk huis. De Palensteinse polder was nog geheel onbebouwd en werd nog begraasd door koeien. De sloten zaten nog vol met vis, kikkers en andere dieren en planten.

Begin jaren 19(60) kwam daar een einde aan. De Van Diestlaan en de riolering voor de komende straten werden aangelegd en het oude slotenpatroon ging volledig op de schop. Een grote dragline was bezig om de singels langs de Van Diestlaan te graven en dat trok de aandacht van de jonge Willem. Al eerder had hij pijpenkoppen gevonden en nu er zo diep werd gegraven was er misschien ook wel iets te vinden.

Waar de Van Diestlaan de Zegwaartseweg nadert groef de graafmachine de nieuwe singel verder uit en daar stak het oor van een pot uit de bagger. Toen Willem het opraapte bleek er nog een hele pot aan vast te zitten. De pot is altijd in het ouderlijk huis blijven staan, ook nadat Willem later naar Canada emigreerde. Onlangs kwam de pot weer ter sprake en bedacht Willem dat deze beter op zijn plaats zou zijn bij het Historisch Genootschap.

Steengoed

Inmiddels is de pot overgedragen en wordt hij goed bewaard. Het blijkt te gaan om een drinkkan van steengoed. Dit is keramiek die zo heet is gebakken dat de klei versinterd en glasachtig hard is geworden. Het materiaal is te vergelijken met een Keulse pot die harder is dan een aarden bloempot. De kan is zeer waarschijnlijk gemaakt in het Duitse Siegburg en dateert uit de periode 1275 en 1300. Daarmee is het  n van de oudste Zoetermeerse bodemvondsten.

De leeftijd is af te lezen aan de vorm en de structuur van het oppervlak van de kan: er zijn nog kleikorrels zichtbaar die niet zijn gesmolten tijdens het bakken in de oven. Ook is de pot deels overdekt met een paarse ijzerengobe, een voorloper van  cht glazuur. Dat de techniek nog niet perfect was kun je zien aan de voet. Hier is de klei z  heet geworden dat hij letterlijk is verbrand. Ook zit er een deuk in de wand, waarschijnlijk is hij omgevallen tijdens het bakken in de oven. Het is dan ook geen eerste klas product van de pottenbakker en waarschijnlijk als B-keuze verkocht.

De geschiedenis van de kan:

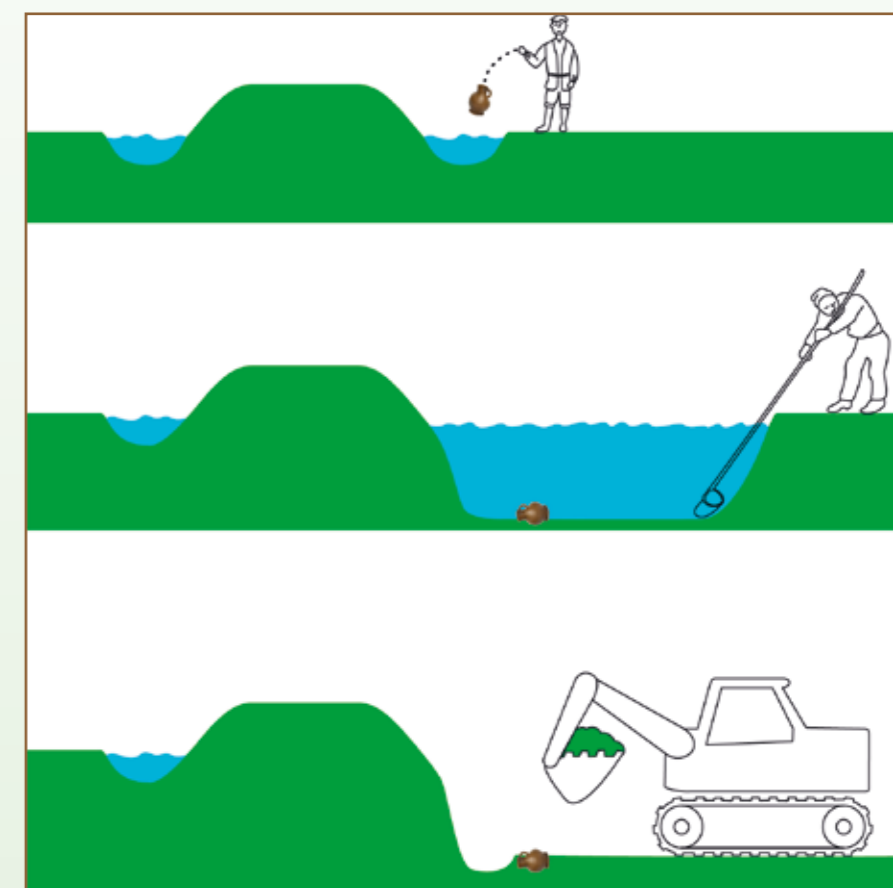
Een landarbeider gooit hem in de sloot

Tijdens het turfbaggeren blijft de kan steeds op de bodem liggen

Na de droogmaking van de waterplas die ontstaan was door de veenafgravingen ligt de kan op de oude waterbodem en wordt tijdens graafwerkzaamheden gevonden

Middeleeuwen

De kan is dus zo'n 700 jaar oud en gebruikt in de Middeleeuwen toen Zoetermeer en Zegwaart nog slechts enkele huizen telden. Samen met een grote kookpot uit de Dorpsstraat is dit  n van de zeldzame overblijfselen van Zoetermeers eerste bewoners. De Palensteinse polder waarin de kan is gevonden is pas in 1763 drooggelgd, vierhonderd jaar nadat de kan is weggegooid. Hoe kan dit?

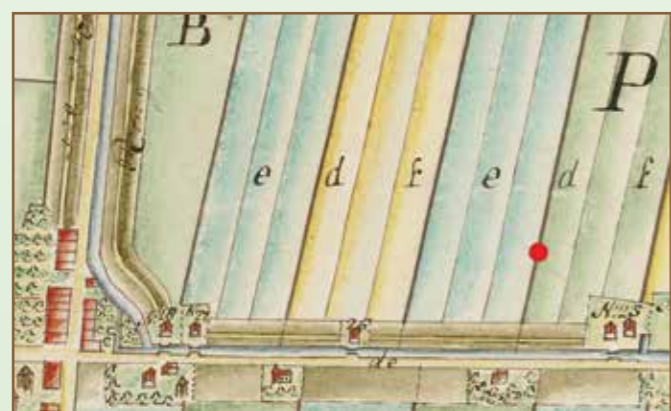
Waardeloos land

We kunnen slechts gissen naar de geschiedenis van de pot. Tussen het jaar 1000 en 1300 is het veenmoeras in Zegwaart stukje voor stukje drooggelgd om geschikt te maken voor landbouw. Misschien is de kan gebruikt door een landarbeider die hem in een sloot verloor waar hij meteen naar de drassige bodem is gezonken. Hij heeft daar eeuwen gelegen totdat het veenland te nat werd om gewassen te verbouwen of vee te laten grazen. Het land bracht alleen nog geld op door het af te graven en tot turf te drogen.

Toen de bovenlaag was weggegraven ging men verder met een baggerbeugel om het veen tot diep onder water weg te halen. Hierdoor raakte de pot steeds dieper onder water en bleef uiteindelijk in de kleibodem steken. De enorme plas die door het veenbaggeren was ontstaan, is in 1763 drooggemalen. De restanten veen die achtergebleven waren, werden uitgespreid over de kleibodem en zo is de kan waarschijnlijk opnieuw verdwenen.

Pas tijdens de bouw van Palenstein is de grond weer geroerd en zag het oor van de kan weer daglicht. Willem kwam op het juiste moment om hem op te rapen, voordat de grond met de kan weer werd afgevoerd en elders begraven!

Links de lege polder in 1763 en rechts de volgebouwde polder in 2024. De rode stip geeft aan waar de kruik is gevonden

Nieuws uit het Stadsarchief

Archiefzorg(en) door de eeuwen heen

Leonard Korevaar

Regelmatig halen overheidsorganisaties die worstelen met hun archief- en informatiebeheer het nieuws. Bijvoorbeeld omdat documenten onbedoeld 'op straat' komen te liggen of juist onvindbaar blijken. Gebrekkig archief- en informatiebeheer kan grote gevolgen hebben. Zo speelde het bijvoorbeeld een rol in de toeslagenaffaire bij de Belastingdienst. Lang werd gedacht dat digitalisering het archief- en informatiebeheer makkelijker zou maken. Niets bleek echter minder waar. Digitalisering zorgde voor een explosieve groei van de hoeveelheid informatie. Hierdoor is zowel het bewaren als het vernietigen van de juiste documenten een stuk ingewikkelder geworden.

Archief naar de mestvaalt

De worsteling van overheidsorganisaties met hun archief- en informatiebeheer lijkt een probleem van deze tijd te zijn. Dit is echter niet het geval. Al eeuwenlang is het bewaren van archieven een grote uitdaging. Lange tijd waren er nauwelijks wetten of regels waaraan het archiefbeheer van overheden moest voldoen. In Zegwaart en Zoetermeer bewaarde de secretaris of schout het archief van het plaatselijk bestuur aanvankelijk gewoon thuis. In het midden van de achttiende eeuw kregen de dorpen een rechthuis, waar de archieven in kasten werden opgeslagen. Dit betekende echter niet dat het archiefbeheer er veel op vooruit ging. De

schout en schepenen hielden namelijk zitting in een van de plaatselijke herbergen.

Een verslag uit 1901 vermeldt het volgende over de archieven: 'de stukken zijn geborgen in kasten in een wand van de gelagkamer, en waren, naar men meende, gedurende ongeveer een eeuw onaangeroerd gebleven. Een muffe lucht komt ons uit de geopende kasten tegen. Het blijkt, dat alle gelijkvloers geborgen stukken vergaan en tot een soort veen geworden zijn. Met een schop uitgespit, vult de massa bijna twee grote kruiwagens, waarmee ze naar de mestvaalt gebracht wordt'.

Als gevolg van dit gebrekkige beheer is de afgelopen eeuwen ongetwijfeld veel interessante informatie verloren gegaan!

Beter beheren, restaureren en digitaliseren

Vanaf het begin van de twintigste eeuw verbeterde in Zegwaart en Zoetermeer het archiefbeheer. In 1915 nam de gemeente Zegwaart een nieuw raadhuis in gebruik waar een deel van de archieven werd ondergebracht. Een ander deel was toen al verhuisd naar het Rijksarchief in Den Haag. In 1918 kreeg Nederland vervolgens de eerste Archiefwet.

In de Zoetermeerse archieven die de tand des tijds hebben doorstaan, zijn de sporen van het gebrekkige beheer nog zichtbaar. Verschillende archiefstukken waren er zo slecht aan toe dat ze niet meer geraadpleegd konden worden. Hoewel overheidsorganisaties worstelen met het beheer van digitale archieven is er inmiddels wel veel kennis over het beheer van papieren archiefstukken. Vanaf de jaren negentig zijn verschillende Zoetermeerse archiefstukken dan ook door een

Zestiende-eeuwse leren band uit het Rechterlijk Archief

Charter uit het archief van het Plaatselijk Bestuur van Zegwaart (1504-1813)

restauratieatelier gerestaureerd. In veel gevallen betekende dit dat archiefstukken werden 'aangevezeld' door ze in een bad met katoenvezels te leggen. Alle Zoetermeerse archieven zijn nu weer raadpleegbaar en worden onder optimale omstandigheden (constante temperatuur en luchtvochtigheid) in de archiefbewaarplaats van het Stadsarchief in Moordrecht bewaard.

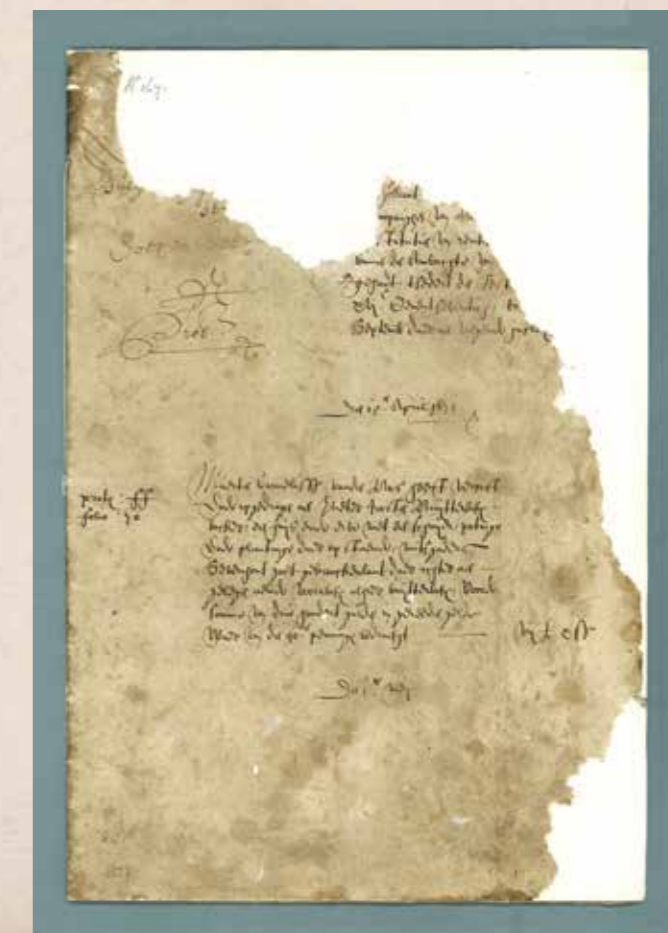
Als Stadsarchief willen we voorkomen dat de conditie van de archieven die we beheren, achteruitgaat. De beste manier om (kwetsbare) archieven veilig te stellen voor de toekomst, is door ze niet meer uit de archiefbewaarplaats te halen. Iedere keer dat een archiefstuk wordt getransporteerd en geraadpleegd, bestaat immers de kans dat het stuk beschadigd raakt. In dit geval biedt digitalisering wél uitkomst. Door de oudste en meest kwetsbare archieven te digitaliseren, is het niet meer nodig om ze uit de archiefbewaarplaats te halen. Daarnaast worden ze veel toegankelijker. De archieven kunnen na digitalisering immers online worden ingezien. Een afspraak op het stadhuis is dan niet langer nodig.

Dit jaar zijn twee van de oudste archieven die het Stadsarchief beheert, gedigitaliseerd: het Rechterlijk archief en de Weeskamer van Zegwaart (1568-1812) en het Rechterlijk archief en de Weeskamer van Zoetermeer (1567-1811). Eerder zijn al de (kwetsbare) archieven van het Ambacht Zegwaart (1812-1869) en het Ambacht Zoetermeer (1812-1869) gedigitaliseerd. De gedigitaliseerde archieven zijn te raadplegen via www.geheugenvanzoetermeer.nl.

Bronnen

- De informatiehuishouding van Toeslagen. Rapport over de naleving van de Archiefwet bij Toeslagen, Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed, 2021
- Inventaris archief 001 Plaatselijk Bestuur van Zegwaart 1504-1813, Stadsarchief Zoetermeer

Gerestaureerd archiefstuk uit het archief van het Plaatselijk Bestuur van Zegwaart (1504-1813)

't Kaashuys
vers, vriendelijk, vakkundig

Voor iedere gelegenheid een heerlijke kaas, wijn of notenmix

kaas

noten

wijn

olijven

't Kaashuys Zoetermeer
Dorpsstraat 103
079-3167616

't Kaashuys Reeuwijk
Miereakker 8
0182-300797

Wist je dat.. de opening van de Hervormde (Oude) kerk in 1787 werd uitgesteld vanwege een moord? Pieter van den Bosch, dominee van de Remonstrantse kerk maakte voor de opening een gedicht. Helaas werd de bejaarde Van den Bosch op 22 september het slachtoffer van een achtervolging door prinsgezinden in hun strijd tegen de patriotten. Hij belandde in een sloot en verdronk. Zijn lijk werd bespot, door het water gesleept en in een anoniem graf begraven.

De kerkmeesters stelden de ingebruikneming van de herbouwde kerk, die op 23 september zou plaatsvinden, natuurlijk uit. Maar Van den Bosch zijn gedicht was al gedrukt. De laatste regels waren:

“Lang moogt ge, in uwe Kerk, verlichte Leeraars hooren,
Die eerbied voor Gods wil, en zucht voor 't Vaderland,
En andre deugden, die den Hemel zelf bekoren,
Meer achten dan geloof met driftig onverstand.
Dan zien we in dezen oord en deugd en kennis bloeien:
Dan blijft hier dwinglandy voor eeuwig onbekend:
Dan zal hier niemand ooit zijns naasten recht besnoeien.
Dit wensche elk Burger, Heer, en Leraar en Regent.
23sten van herfstmaand 1787.”

Nieuwe leden

We heten de volgende nieuwe leden van harte welkom:

M. Adegeest, Zoetermeer	K. de Jong, Zoetermeer
D. Alleman, Zoetermeer	D. Koek, Zoetermeer
P. Bazen, Zoetermeer	A. Noordam, Zoetermeer
J.N. Bierman, Berkel & Rodenrijs	J.D.S. Santbergen, Zoetermeer
C. Dekker-Adegeest, Zoetermeer	A. Vollebregt, Zoetermeer
C. van Egmond-Adegeest, Zoetermeer	

Aanmelden als lid kan via www.oudsoetermeer.nl of per post via Dorpsstraat 132, 2712 AN Zoetermeer. Vermeld uw naam, adres, geboortedatum, m/v, email-adres en of u zich opgeeft als lid, jeugdlid (tot 18 jaar) of gezinslid (tweede op hetzelfde adres).

Graag houden wij u via email op de hoogte van nieuws betreffende Oud Soetermeer, bijvoorbeeld in de vorm van aankondigingen en de NieuwsFlits. U kunt uw email-adres doorgeven (indien nog niet eerder gedaan) aan ledenadministratie@oudsoetermeer.nl, met vermelding van uw naam en adres.

The Golden Earring

Wie kent ze niet! Het is een van de beroemdste bands in de Nederlandse pophistorie. Op 30 september was er een afscheidconcert voor de Earring in Ahoy met duizend muzikanten. De band zelf kan niet meer optreden: George Kooymans lijdt aan de spierziekte ALS. Redacteur Boudewijn Geels van het Financieel Dagblad was één van de duizend en meldt dat er op 30 december a.s. om 20.30 uur bij de NTR in 'Het Uur van de Wolf' een documentaire over de band wordt uitgezonden. Maar wat is hun relatie met Zoetermeer en/of Zoetermeerders?

Op 17 september 1965 schreef Anneke van Leeuwen, leerling van de Petrusmulo aan het Nicolaasplein in haar dagboek: "Please go ...The Golden Earrings. Het is ze gelukt! Ze hebben een plaat!! Sjors (Kooymans, leadgitarist van toen nog The Golden Earrings) was mijn buurjongen en zat met mij in de vijfde klas. Op zomeravonden, als er tenminste niet werd gevoetbald, was hij mijn 'sjuttel' vriendje (record: 64x over en weer zonder onderbreking). De laatste week van de vakantie jakkerden we alle Haagse platenzaken af om te vragen of ze er Please Go verkochten. Eerst overal 'No', maar nu Please ...Go...!

Trouwe lezers van 't Seghen Waert zullen wellicht vorenstaande tekst herkennen. Hij komt uit het dagboek van Anneke. In zes nummers van 't Seghen Waert, vanaf oktober 2020, stond een artikel gebaseerd op haar dagboek uit de jaren 1964/1966.

Anneke verhuisde in 1964 van Den Haag naar Zoetermeer. Daar moest ze nog acclimatiseren en zij was dan ook nog vaak bij haar Haagse vriendinnen, maar ze kreeg ook snel een grote Zoetermeerse kennissenkring. Het dagboek is ook een mooi 'verslag' van de periode dat Zoetermeer van een dorp veranderde in een stad. Een paar 'halteplaatsen' in Zoetermeer uit die periode:

- * Anneke was in 1964 de honderdste leerling van de R.K. Petrus Mulo
- * Zij trouwde in 1969 in Zoetermeer met Chris, de zoon van Siem Westerman, de boer op de Nutriciahoeve. Vanwege de woningnood gingen ze 'inwonen' op de boerderij en betrokken de 'Jachtkamer'.
- * Hun dochter Ingeborg werd daar geboren en was de 20.000ste inwoner van Zoetermeer.
- * Als echte Zoetermeerders stonden zij, samen met anderen, aan de wieg van buurtcentrum Kom Op.
- * En last but not least: Golden Earring heeft in de jaren (19)70 geoefend in het Parochiehuis, Dorpsstraat 18 in Zoetermeer.

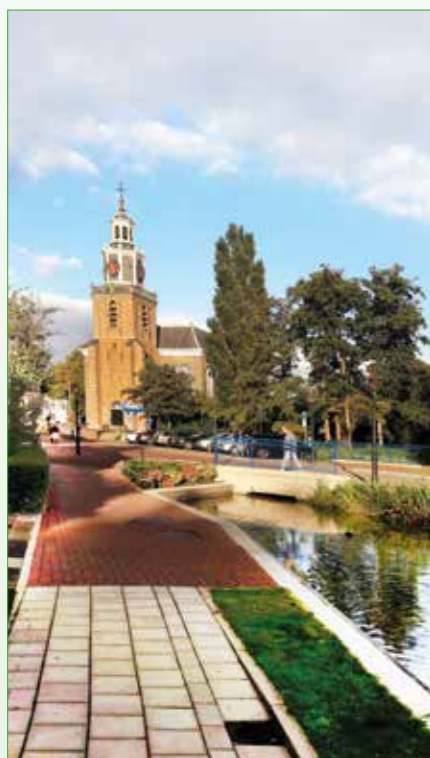
Ton Vermeulen, de koster in die periode, herinnert zich de met eierdozen geïsoleerde repeterruimte en dat hij de bandleden vroeg even niet te repeteren als er in de Nicolaaskerk een viering was. Inspiratie voor muziek werd nog wel eens opgedaan tijdens een wandeling op het kerkhof of bij een patatje bij Van Schooten.

Het voormalige parochiehuis aan de Dorpsstraat 18 waar Golden Earring oefende (foto Ronald Grootveld)

De Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040

Arjen van der Burg en Paul Schoenmakers

De gemeente Zoetermeer heeft in 2022 een zogenaamde Omgevingsvisie vastgesteld. Het onderwerp erfgoed, of cultuurhistorie, kwam daarin niet aan bod. Nu wordt deze visie aangevuld met een Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040 (RSZ2040). Daarin wordt de richting aangegeven waarin de stad zich moet ontwikkelen, met als centrale opgave het toevoegen van 10.000 tot 16.000 woningen en evenveel arbeidsplaatsen. Het HGOS doet mee aan de ontwikkeling van deze visie. Om te zorgen dat erfgoed een goede plek krijgt, hebben wij een verhaal gemaakt: Erfgoed als inspiratiebron (te vinden op oudsoetermeer.nl/historisch-genootschap/erfgoed).

Delftsewallen bij de Oude Kerk

(de monumenten en beschermde stadsgezichten bijvoorbeeld) én de waardevolle gebouwen en ruimten van na 1945 die in het rapport over het zogenaamde Post 45 erfgoed zijn benoemd, uitgangspunt zijn voor nieuwe ontwikkelingen (geheugenvanzoetermeer.nl/themas/post-45-erfgoed). Uitgangspunt, niet sluitstuk.

Ons erfgoed biedt inspiratie in soorten en maten. Hier geven wij enkele voorbeelden. Onze stad heeft een bijzondere cultuurhistorische waarde: het is de eerste nieuwe stad in Nederland van na de oorlog. Een gemaakte stad die goed in elkaar zit. De ruimtelijke hoofdstructuur van de stad bestaat uit de oude linten, de Hoofdwegenstructuur en de Krakeling van de Zoetermeerlijn. De wijken liggen als bloemblaadjes aan die hoofdstructuur en rond het hart.

We gaan er van uit dat wat waardevol is, behouden kan worden, niet door de tijd stil te zetten, maar door ontwikkeling mogelijk te maken. De stad is immers altijd in beweging, zoals Zoetermeer ooit van kleine forenzenstad uitgroeide tot een stad met 100.000 inwoners, en vervolgens met Rokkeveen, Noordhove en Oosterheem doorgroeide naar bijna 130.000 inwoners.

Het is ook nodig om de cultuurhistorische waarden vast te leggen en te beschermen, dat wil zeggen, er zorgvuldig mee om te gaan. In de RSZ2040 zou dus moeten staan dat het erfgoed dat al is beschermd

Australieweg 'Parkway'

De ruimtelijke hoofdstructuur heeft toekomstwaarde

Voor de historische linten zoals Voorweg, Vlamingstraat, Dorpsstraat, Schinkelweg en Bleiswijkseweg, zijn verbeteringen mogelijk. Bijvoorbeeld het weer zichtbaar maken van het water (Buurvaart) tot vlak bij de Oude Kerk.

De H-structuur is een unieke verkeersvoorziening met een hoge belevingswaarde én hoge biodiversiteit. Buiten het stadscentrum zouden de wegen zo veel mogelijk moeten worden behandeld als 'parkways', dat wil zeggen hoge beplanting, een niet-recht wegbehoop en geen hoge bebouwing pal aan de weg. De Europaweg kan verbeterd worden, het is nu vooral een verkeersruimte.

De Zoetermeerlijn/Krakeling kent stations met voorzieningen. Er zouden best meer voorzieningen bij in de buurt mogen komen. Verbetering van hun ruimtelijke kwaliteit is hier en daar wenselijk, denk aan Seghwaert. Soms kan bebouwing worden toegevoegd. Bijvoorbeeld bij Voorweg Laag-Hoog.

De wijken

Het karakter van elk deelgebied is uitgangspunt voor nieuwe ontwikkelingen, op basis van de wijkbiografieën uit het Post45 project. Bijvoorbeeld: kleinschaligheid in Buytenwegh-De Leyens. Binnen de stad zijn er nog verdichtingsmogelijkheden.

Als algemene beleidsregel zou kunnen gelden: behoud (en hergebruik) van bestaande gebouwen is de regel, sloop de uitzondering. Dat is duurzaam. Dus de Mammoet aan het Bredewater niet slopen.

Amerikaweg bij station Voorweg Laag-Hoog

Parkeren belast de openbare ruimte, oude oplossingen helpen, zoals parkeergarages. Bedrijventerreinen kunnen sterk verdicht worden, door parkeerterreinen intensiever te gebruiken en grotere bouwmassa's na te streven.

Maar: de stad zit in een knellend harnas. De stad als geheel is ontworpen als een compacte stad in het Groene Hart. Dat is een knellend harnas geworden, zeker als we voorbij 2040 kijken, want de behoefte aan woon- en werkruimte

Dakuin Dunantstraat (gesloopt)

blijft doorgroeien. Ruimte maken kan door ruimte voor bedrijven of energie-installaties buiten de gemeentegrenzen te zoeken: Bleizo-oost of het gebied ten oosten

van de Hoefweg bijvoorbeeld waardoor in de stad weer nieuwe ruimte voor stadsvorming ontstaat 'schuifruimte'. Zo kan erfgoed inspireren voor de opbouw van de stad.

Gebouw de Mammoet aan het Bredewater (foto: Jan van Es)

Wist je dat....

Henk Koetsier uit Houten een fraai boek heeft samengesteld over de geschiedenis van zijn familie? Na jaren onderzoek heeft hij het aangedurfd zijn gegevens te bundelen en uit te geven. Het boek bevat de geschiedenis van maar liefst negen generaties, teruggaande tot 1659. Eén van de oudst bekende voorvaders, Jurrien Gerritsz Koetsier, werd in dat jaar in Ravenswaaij geboren.

 Bouwbedrijf | Gebroeders
Huurman
sinds 1917

Ruim 100 jaar vakmanschap en deskundigheid in nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

www.gebrhuurman.nl

 BOUW GARANT Kwaliteit Zekerheid Service Garantie

In 1786 kwam Hendrik Koetsier naar Zoetermeer en vestigde zich daar op de boerderij van zijn schoonvader aan de Vlamingstraat 15. Het boek bevat duidelijke schema's, ook over verwante families en is rijk geïllustreerd. Bij elk van de generaties zijn schetsen van hun omgeving en levensloop opgenomen en ook verwijzingen naar talloze archiefstukken. De leden van HGOS (en onze website) worden in het voorwoord bedankt voor de medewerking!

Fotowedstrijd Zoetermeer in Beeld

Eén van de activiteiten in ons jubileumjaar was de fotowedstrijd Zoetermeer in Beeld. De meer dan 200 ingezonden foto's werden ondergebracht in vier categorieën: *Historie & Gebeurtenissen, Mensen, Natuur & Groen en Straatbeelden*.

De jury bestaande uit Hélène Ouwerkerk (Redactie Streekblad), Sier Linthout (Foto Linthout) en Dirk Staut (Fotogroep Zoetermeer) beoordeelde de werken. In elke categorie koos de jury een winnaar én er werd een 'overall-winnaar' aangewezen. Ook kreeg een aantal foto's het predikaat eervolle vermelding. De belangrijkste selectiecriteria van de jury waren of de foto inhoudelijk aansluit bij de categorie, de mogelijke inbreng van de fotograaf in het beeld en de fototechnische kwaliteit, zoals compositie, belichting, scherpte.

Op zaterdag 2 november jl. werd in 't Nieuwe Huis, Dorpsstraat 132, de tentoonstelling geopend. Alle ingezonden foto's van de fotowedstrijd worden hier gepresenteerd. Ruim 100 genodigden woonden deze opening bij. Zij zagen de trotse winnaars van de vier categorieën hun prijs - een certificaat en een aantal Dorpsstraatcadeaubonnen - in ontvangst nemen.

De winnaars zijn:

Historie & Gebeurtenissen: Tim Christiaans met 'Veteranendag 2024'.
Mensen: Piet Nicolaas met 'IJspret op de Noordhovense Plas, 2021'.
Natuur & Groen: Ton Jelsma met 'Schapen in de sneeuw bij de Noord Aa'.
Straatbeelden: Aryan Patmo met 'Muurschildering Stadshart'.
De overall-winnaar is Nelly Smits met een fraaie foto, gemaakt op de Burgemeester Waaijerbrug.

Ton Jelsma met 'Schapen in de sneeuw bij de Noord Aa'

Publieksprijs

De laatste prijs van de wedstrijd moet nog worden vastgesteld! Dat is de Publieksprijs. Bezoekers aan de tentoonstelling kunnen hun voorkeur aangeven en het stemformulier in de speciale stembus deponeren. Op 11 januari 2025 wordt de winnaar van de Publieksprijs bekend gemaakt. U kunt dus nog stemmen!

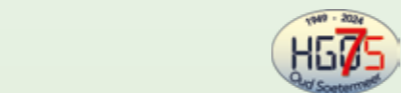

Aryan Patmo met 'Muurschildering Stadshart'

Piet Nicolaas met 'Ijspret op de Noordhovensse Plas, 2021'

De Winnaar: Nelly Smits 'de Burgemeester Waaijerbrug'

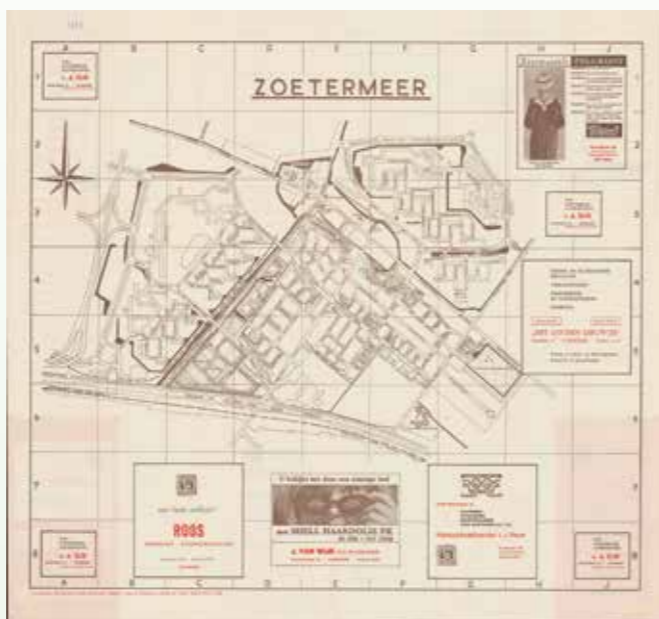
Tim Christiaans met 'Veteranendag 2024'

De kaartencollectie gedigitaliseerd!

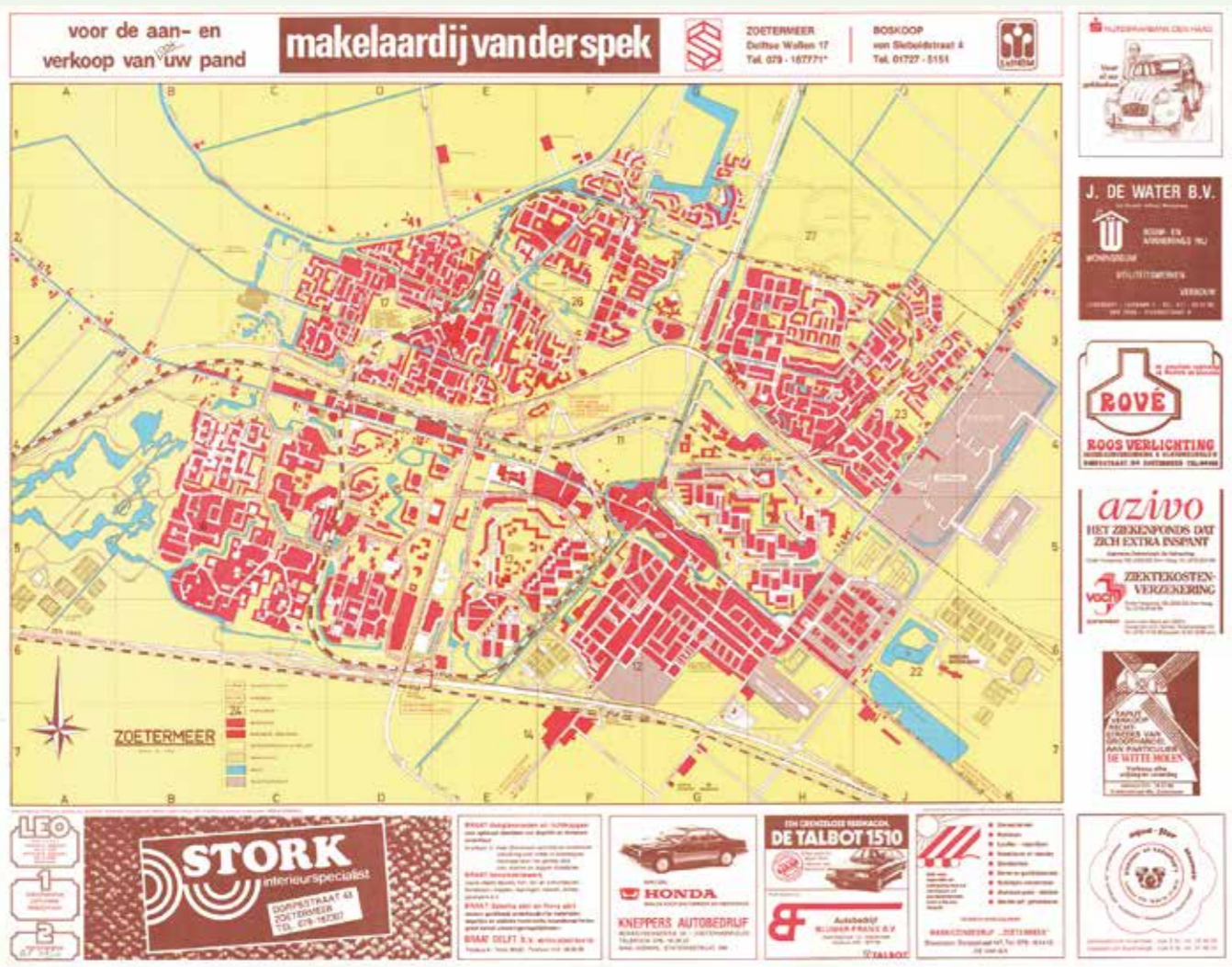
HGOS verzamelt al jaren kaarten en plattegronden van Zoetermeer. Deze collectie is inmiddels, aangevuld met enkele andere documenten zoals posters, gegroeid tot meer dan 1000 stuks. Al eerder was een deel van dit materiaal gescand maar in het afgelopen jaar is de collectie compleet digitaal beschikbaar gekomen op geheugenvanzoetermeer.nl.

De oudste kaarten dateren uit de 17e eeuw en de jongste van een paar jaar geleden. Sommige stadsplattegronden zijn alleen in ons gebouw te bekijken omdat daar nog auteursrecht op rust maar de meeste kunnen digitaal worden bekeken. De collectie geeft een prachtig beeld van de ontwikkeling van de stad. Vooral in de jaren 1970-1995 kwamen er door de enorme groei van de stad jaarlijks nieuwe plattegronden uit. Deze maand zijn de papieren originelen overgedragen aan het Stadsarchief. Daar worden ze in het archiefdepot veilig, geklimatiseerd en brandvrij bewaard.

1968 Uitgeverij Rijnland

1978 Uitgeverij Rijnland

1988 Uitgeverij Rijnland

2004 Uitgeverij Rijnland-Cito Plan

De Deense koning in Zoetermeer

Ronald Grootveld

Een krantenbericht in de Nieuwe Tilburgsche Courant van 26 mei 1914 meldt een bezoek van de koning van Denemarken aan Zoetermeer. Hoe zit dat?

Koning Christiaan X en koningin Alexandrina van Denemarken, vermoedelijk in Londen, 1914 (foto MeisterDrucke)

Koning Christiaan X

In 1914 maakte het Deense koningspaar een reis langs enkele Europese hoofdsteden. Dankzij het digitale krantenarchief Delpher zijn hun bewegingen van dag tot dag na te gaan. Al op 2 mei staan de eerste berichten in de kranten. Vaak zijn het persbureau berichten met veel overlap, soms heeft een krant nieuws uit de eerste hand. Op de één na laatste dag van zijn reis kwam de koning inderdaad naar Zoetermeer!

Christiaan X was in 1912 tot koning van Denemarken gekroond. Samen met koningin Alexandrina reisde hij via Londen, Brussel en Parijs naar Nederland. Op vrijdag 22 mei 1914 arriveerde de koninklijke trein in Roosendaal waar enkele hoogwaardigheidsbekleders ter ontvangst aan boord kwamen. 's Avonds was er een galadiner met koningin Wilhelmina, prins Hendrik en prinses Juliana. De Deense koningin was, hoewel bijna even oud een nichtje van prins Hendrik. Zaterdagochtend werd de haven van Rotterdam aangedaan en 's avonds bood het Haagse gemeentebestuur een galasoirée aan in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen.

Zondag 24 mei stond er een grote menigte bij paleis Noordeinde omdat het Deense koningspaar de kerkdienst in de tegenover gelegen Waalse kerk zou bijwonen. Maar wie er kwamen, geen Denen. Op het laatste moment had de koning het programma omgegooid. Hij ging met prins Hendrik met de auto naar Wassenaar en na de lunch vertrokken Christiaan en Hendrik weer 'in burgerkleding', vergezeld door hoge ambtenaren en de minister van landbouw, in zes volgauto's. Doel van de reis waren de stamboekveefokkerij van Nic. Huijsman in Zoetermeer en de melkinrichting De Vaan in Hillegersberg. Er mocht geen pers mee volgens de Arnhemsche Courant maar de Nieuwe Tilburgsche Courant bericht:

'Het bezoek van de hooge bezoekers was tevoren niet bekend gemaakt; nauwelijks had men dit vernomen, of een groote massa ingezetenen was op de been. De koning van Denemarken liet zich omtrent alles op de hoogte brengen en gaf daarbij duidelijk het bewijs, dat hij met het zuivelbedrijf terdege op de hoogte is. Hij stelde verschillende vragen en maakte ook enkele opmerkingen; in het bijzonder oordeelde hij den afstand tusschen de koeien in de stallen niet voldoende. Ook het vee, dat in de weilanden liep, werd nauwkeurig door den koning in

oogenschouw genomen. Over de eenvoudigheid van den koning was men ten zeerste verbaasd. Z.M. bediende zich zelve van een kop koffie, waarbij hij het ongeluk had een weinig te morsen; met een vaatdoek maakte hij toen persoonlijk een en ander weer schoon. Over de inrichting van de boerderij en niet minder over de hoedanigheid van het vee liet de koning zich zeer gunstig uit. Gedurende het bezoek aan het vee was de Prins in huis gebleven, die zich gedurende dien tijd op zeer gemoedelijke wijze met de gastvrouw onderhield. Men was er ook verbaasd over, dat de koning alle vragen in goed verstaanbaar Hollandsch stelde.'

Koeien aan de lijn

Het Nederlandsch landbouw weekblad wist nog te melden dat Huijsman een rasveefokkerij had en dat één van de mooiste stamboekkoeien met haar afstammelingen op het erf was gestald. De koning kreeg inzage in de boeken van de fokvereniging en verbaasde zich over het feit dat de koeien zich door de smalle Hollandse sloten lieten tegenhouden. In Denemarken staan de koeien aan de lijn. Ook hier werd opgemerkt: 'zoals alle buitenlanders, leek Z.M. de standruimte voor het vee op den stal erg smal.'

Na Zoetermeer reden de koning en de prins via Berkel naar Hillegersberg en bezochten daar melkinrichting De Vaan. Een hele belevenis voor Zoetermeer en voor het gezin Huijsman in het bijzonder! Nicolaas Huijsman (1861-1919) en zijn vrouw Aagje van Straalen (1863-1960) pachtten vanaf 1883 de boerderij Beekhoeve van jhr. Johan Antoni de Ranitz en zijn vrouw Henriette Geertruid Tak van Poortvliet. De vader van Johan, Sebastiaan de Ranitz, was één van de hoogste personeelsleden bij het koninklijk hof en prins Hendrik moet hem gekend hebben. Misschien heeft hij de boerderij aan de Broekweg aanbevolen? Op weg naar Zoetermeer waren de heren immers langs meerdere boerenbedrijven gekomen.

In Zoetermeer zal nog lang gesproken zijn over het bezoek van zulke hoge heren. De drie kinderen Huijsman waren allemaal oud genoeg om het te hebben meegemaakt. Abraham kreeg een jaar later een eigen boerderij, De Sniep, aan de Zwaardslootseweg. Jacob nam de Beekhoeve over na het overlijden van zijn vader in 1919. Moeder Aagje verhuisde met dochter Gerritje naar Dorpsstraat 15, waar ze in 1960 op 97-jarige leeftijd overleed. De boerderij Beekhoeve is in 1976 gesloopt voor de aanleg van de wijk De Leyens.

De boerderij van J. Huijsman aan de Broekweg. De piketpaaltjes markeren de plek waar de Rooms-katholieke kerk De Doortocht zou worden gebouwd, 1976 (foto Cor van Wieringen)

Bensjes

Voor de rubriek 'Berichten en Suggesties' verraste Joost Doef uit Andijk ons met een reactie, hoewel hij 't Seghen Waert waarschijnlijk nog nooit gezien of gelezen heeft. Andijk is een dorpje in Noord-Holland aan het IJsselmeer, iets ten noorden van Enkhuizen. Het dorp is vooral bekend door de 40 hectare grote Proefpolder die in de periode 1926-1929 werd aangelegd in de Zuiderzee, als proef voor het inpolderen en cultiveren van de latere IJsselmeerpolders. De Proefpolder is in 1929 geopend door koningin Wilhelmina. Joost geeft in een vierregelige gedichtje een argument voor de nieuwe naam van de voormalige Zuiderzee.

*Zoetigheid
Vroeger was het achter dijk veel zouter
De Zuiderzee veranderde in IJsselmeer
Over een naam bij deze smaak viel niet te twisten
Want er was toen al een Zoetermeer*

Wij digitaliseren uw films, video's, dia's, rolletjes en foto's!
Maar u kunt bij ons natuurlijk ook terecht voor:

- Pasfoto's voor rijbewijs of paspoort**
Zonder afspraak en klaar terwijl u wacht.
U kunt via ons ook uw rijbewijs online verlengen!
- Camera's en lenzen**
Van compactcamera's tot professionele spiegelreflex- en systeemcamera's en toebehoren, wij leveren alles tegen concurrerende prijzen en mét een vakkundig advies.
- Foto's afdrukken terwijl u wacht**
Van telefoon, USB-stick of geheugenkaart drukken wij uw foto's af op topkwaliteit glanzend of mat papier, tot en met formaat A3 direct klaar.
- Fotoshoots en bruidsreportages**
In de studio of op locatie, professioneel afgedrukt.
Een trouwreportage mét album heb je al vanaf € 495,-!
- Foto's op hout, aluminium, plexiglas of in kristal**
Geef uw mooiste foto's een unieke uitstraling.
Ook fantastisch om kado te krijgen!

FOTO LINTHOUT
al meer dan 70 jaar dé vakfotograaf!

Dorpsstraat 68 info@fotolinhout.nl
079 - 316 3084 www.fotolinhout.nl

Van Veen
Schoenen

Dorpsstraat 83 2712 AE Zoetermeer
Telefoon (079) 316 31 56
WWW.vanveenschoenen.nl
vanveenschoenen@gmail.com

Zomaar een straat: De Vlamingstraat

Al in 1614 is sprake van een 'Vlamingstraet', terwijl dit stukje weg tot 1900 ook nog steeds Voorweg wordt genoemd. Het water aan de noordkant heet officieel Voorwegwetering, net zoals langs de Voorweg zelf. We vermoeden dat de Vlamingstraat in de loop van de 17e eeuw intensiever werd bewoond.

MONDIAL MOVERS
VERHUISBEDRIJF HENNEKEN BV

EMG
EUROPEAN MOVING GROUP

HENNEKEN BV Professionele verhuizers van huis uit.

- Particuliere verhuizingen
- Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen
- Verhuishwinkel
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefofslag

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
Telefoon: +31 (0)79-361 13 68
E-mail: info@henneken.nl
Internet: www.henneken.nl

De Dorpsbrug bij Franx kwam pas in 1671 tot stand, voor die tijd was de straat het directe verlengde van de Dorpsstraat. Stel nu dat er eind 16e eeuw Vlamingen naar Zoetermeer kwamen, zoals ze ook naar Leiden zijn gekomen, waar ze voornamelijk in de textielindustrie werkzaam waren? Het doopboek van de kerk noemt wel Vlamingen in die tijd. Kreeg de straat daar zijn naam van?

De Sprinterlijn doorkliefde de straat in 1972. Zo'n 15 huizen en boerderijen en een 18e-eeuwse smederij werden daarvoor gesloopt. Ondanks dat is het nog steeds een landelijke straat, midden in de stad.

3D scanmodellen en virtual tours zijn ideaal voor:
 scholen - vergadercentra - galeries - musea
 kerken - erfgoedlocaties
 theaters - concertzalen
 winkels - showrooms

Overtuig uw relaties met professioneel beeld. Luchtfotografie, 3D-scanmodellen, virtual tours, bedrijfsfotografie.

ardito energie in beeld
 www.ardito.nl - 079-3436003 - info@ardito.nl

Verkoop-plannen?

Taxatierapport of waardebeoordeling van uw woning nodig?

Neem voor een vrijblijvende afspraak gerust contact op met ons kantoor.

Schoutenhoek 40 Zoetermeer
 T. 079 - 323 88 38
 info@demakelaars.nu
www.demakelaars.nu

Jenné | Baars | Jenné

Wist je dat....

Het Historisch Genootschap Oud Soetermeer vier keer per jaar een digitale nieuwsbrief, De NieuwsFlits, uitgeeft?

Met deze Nieuwsflits en andere aankondigingen via email houden wij u graag op de hoogte van nieuws over Oud Soetermeer.

U kunt uw email-adres doorgeven (indien nog niet eerder gedaan) aan ledenadministratie@oudsoetermeer.nl met vermelding van uw naam en adres.

Historisch Genootschap Oud Soetermeer
 Dorpsstraat 132, 2712 AN Zoetermeer
 079 319 06 83
info@oudsoetermeer.nl

Ledenadministratie en bezorging:
 06 1988 3301
ledenadministratie@oudsoetermeer.nl

Dagelijks bestuur
 Jan de Ruiter 06 2126 5975
voorzitter@oudsoetermeer.nl
 Bert van Eken 06 5434 6224
secretaris@oudsoetermeer.nl
 Peter Bazan 06 3955 4442
penningmeester@oudsoetermeer.nl

Werkgroepen en commissies
 Werkgroep Collectie:
collectie@oudsoetermeer.nl
 Commissie Historisch Erfgoed:
che@oudsoetermeer.nl
 Genealogische Werkgroep:
gwz@oudsoetermeer.nl
 Leesgroep Lastige Letters:
paleografie@oudsoetermeer.nl
 Filmwerkgroep:
wbbg@oudsoetermeer.nl

Bankrekeningnummer
 NL 68 ABNA 06 13 09 20 07

Een borstbeeld, twee boegbeelden

Eric Brunings

Drie van mijn vier kinderen zijn in Leidschendam geboren en opgeroed in Zoetermeer. De jongste is ter wereld gekomen toen Zoetermeer eindelijk een eigen ziekenhuis had. Hij heeft dus wel de stad waarin hij opgegroeid is, als geboorteplaats in zijn paspoort staan.

Het lijkt vrij logisch dat, als je woont in een stad met meer dan 120.000 inwoners, er een ziekenhuis aanwezig is en dat je in dat ziekenhuis ook kan bevallen. Maar zowel de komst van ons ziekenhuis als het handhaven van de geboortezorg hebben voor heel wat strijd en commotie gezorgd binnen de gemeente. Het was in 1971 dat CDA-politica Hannie van Leeuwen de 'Stichting Algemeen Ziekenhuis Zoetermeer' oprichtte. Vijftien jaar en driehonderd tweeëntwintigduizend handtekeningen later ging de eerste paal voor een eigen Zoetermeers ziekenhuis de grond in. Hannie van Leeuwen bleef ook later, als wethouder Volksgezondheid in Zoetermeer uiterst betrokken bij het Langelandziekenhuis. In de jaren na de opening, in 1988, groeide het ziekenhuis mee met de groei van de stad.

In 2010 werd het duidelijk dat het schijnbare succes ook een keerzijde had. Financiële problemen noodzaakten het ziekenhuis tot gesprekken over een andere bedrijfsvoering, over samenwerking en een fusie. In dat proces dat zich jaren zou voortslepen kwamen berichten naar buiten als het sluiten van de spoedeisende hulp en het afschaffen van de geboortezorg. Opnieuw stond er een CDA-politica, in de persoon van Ingeborg Terlaak, als wethouder Volksgezondheid op, om dat voor Zoetermeer slechte scenario te voorkomen. Opnieuw liet de Zoetermeerse bevolking van zich horen en met resultaat.

In de hal van het tegenwoordige Haga Zoetermeer staat sinds kort een borstbeeld van Hannie van Leeuwen. Het is dat een borstbeeld niet kan knipogen anders had het beeld dat ongetwijfeld gedaan naar dat andere boegbeeld, Ingeborg Terlaak.

De adverteerders en de hierna genoemde bedrijven maken met hun steun de activiteiten van Oud Soetermeer mogelijk.

Bouwhof
www.bouwhof.com

Cammeraat IJzerwaren
www.cammeraat.nl

Flaire Online diensten
www.flaire.nl

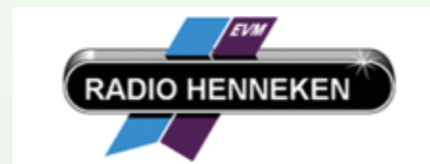
Diervoeders Zoetermeer
www.diervoederszoetermeer.nl

Van As | Oviron makelaars & taxateurs
www.vanas-oviron.nl

Van der Slik Caravan Centrum
www.vanderslik.nl

Henneken Radio en TV
www.radiohenneken.nl

Blomsma Print & Sign
www.blomsma.nl

Bode Scholten BV
www.bode-scholten.nl

Wilt u ook adverteren? Neem contact op met de penningmeester:
penningmeester@oudsoetermeer.nl

Colofon

Redactie: P. Drapers, R. Grootveld, B. van Oosterhout, R. Tousain, T. Vermeulen
redactie@oudsoetermeer.nl

Vormgeving: R. Tousain

Uitgave: HGOS

ISSN: 1384-7260

Drukwerk: DIGITALLI.NL

Afbeeldingen zijn afkomstig uit de collectie van Oud Soetermeer, tenzij anders vermeld

Kopijdatum 't Seghen Waert vrijdag 24 januari 2025

www.oudsoetermeer.nl

★ **Afrasterpalen**
Heipalen
en Boompalen
in alle gewenste maten
RONDHOUTHANDEL VAN ECK
Voorweg 216, Tel. 339, Zoetermeer

H.H. LANDBOUWERS!
DENKT U OVER EEN TRACTOR?
VRAAGT U DAN INLICHTINGEN OVER DE
DAVID BROWN TRACTOR!
Direct uit voorraad leverbaar! De Dealer voor Zuid-Holland!
A. VOSKUILEN - Telefoon 9 - MOERKAPELLE

Eerste klasse Wasmachines met wringers
MET 2 JAAR VOLLEDIGE GARANTIE.
F. LENGKEEK - Stationsstraat 100
TELEFOON 280 - ZOETERMEER

In klein Notarisgezin te 's-Gravenhage, wordt zo spoedig mogelijk een nette
flinke dienstbode of meid-huishoudster
GEVRAAGD.
Brieven onder No. 00043 aan het Bureau van dit Blad.

Weide-afrasterings-apparaten; Isolatoren; Palen met isolatoren; Hek-afsluiters, bliksemafleiders, K.E.M.A. goedgekeurd.
Wasmachines; Heetwatertoestellen; Fornaizen en Comforen; Licht- en krachtinstallatie's.
M. Kadiks, Moerkapelle, Telef. 57

GEVRAAGD voor direct
ervaren WINKELJUFFROUW

DIRECT AF TE GEVEN:

Zonder bon.

in manufacturen en galanteriezaak.
Chr. beginselen.
Zich persoonlijk aan te melden na telef. afspraak. Fa. P. KLAPWIJK, Kerkstraat 8, Tel. 327, Berkel Z.-H.

Prima Witte Legh., Rhode Isl. Gekr. Welsommers, 8 weken f 4.- en 10 w. f 4.50 p. st. Witte Legh., Br. '48 a. en t. de leg., f 5.50 p. st. Andere rassen Br. '48 à 6.50 p. st. Witte legh., haantjes, 5 w. 40 ct. Rhode Isl. haantjes, 5 w. 75 ct. Jonge Khaki Campb. eenden a. en t. de leg f 4.50 p. st. Jonge ganzen, 5 w. f 5.-, 7 w. f 6.- per stuk.
Pluimveebedrijf „De Onderneming“ - Veenendaal

Zit-Slaapkamer met pension

(zonder huishelijk verkeer), aangeboden voor heer (omgeving Noordeinde te Berkel).
br. onder nr. 00045, bui. v.d. blad.

Voor de Dames.

EEN JASJE voor onze kleintjes kunnen we toch eigenlijk niet missen, alhoewel we onze jongen ook graag in een slobpakje steken. We bereiden dit meestal zelf en kiezen dan bij voorkeur donkere wol. We denken dan de hele winter klaar te zijn, maar als de mooie Maartdagen komen en we gaan meer wandelen, dan vinden we een echt jasje toch leuker. Ze kunnen dan zo eigenwijs daarin rond stappen en we genieten er op onze moederlijke manier van.
Het jasje, dat u hier ziet, kan gemaakt worden van elke gewenste stof. Het kan ook heel goed gemaakt worden uit een oude jas van volwassenen. Natuurlijk wordt het jasje op de groei berekend. We knippen er een grote zoom bij van wel 10 cm. Dit jasje is juist een modelletje waar we lang wat aan hebben. Het is wijd en heeft geen rug- of schouderstukjes. Het zal er dus over een jaar nog niet uitzien als een jasje, waar iemand uitgegroeid is. Kleine pandjes zoals van dit jasje kan men het beste altijd maar aan één stuk knippen. We zien de gezellige stiksels rond de armsgaten en onder aan de mouwtjes. Het staande boordje vraagt erg weinig stof. Het uitgewerkte modelletje is gemakkelijk na te tekenen met de gewone centimeter. De maten voor dit loshangende jasje zijn berekend voor 2-3 jaar. Door peuterrijes van beide geslachten kan het gedragen worden.
ELVIRA.

BONNENLIJST

Geldig tot en met 7 Mei 1949

101 Vlees	100 gram vlees
102 Vlees	300 gram vlees
103 Vlees	100 gram vlees
105 Algemeen	250 gram boter of margarine of vet
106 Algemeen	500 gram boter of margarine of vet
107 Algemeen	200 gram kaas of 250 gr. korstloze kaas
108 Algemeen	125 gram koffie
109 Algemeen	500 gram sinaasappelen (inleveren uiterlijk 30 Apr.)
112 Algemeen	200 gram kaas of 250 gr. korstloze kaas
114 Algemeen	250 gram boter of margarine of vet
115 Algemeen	100 gram kaas of 125 gr. korstloze kaas
116 Algemeen	1 kilo sinaasappelen (inleveren uiterlijk 30 Apr.)
76 Tabak	2 rantsoenen sigaretten of kerftabak
78 Tabak	2 rantsoenen sigaretten of kerftabak

Geldig zijn de bonnen van strook I

VAN ALLES WAT.

— In een grot, 12 km ten zuiden van Jericho, zijn goed bewaarde bijbelse handschriften aangetroffen.

— Het aantal aangegeven radiotoestellen bedroeg op 1 April jl. 1.208.129. Het aantal aangesloten op de radiodistributie bedroeg 510.763, resp. 23.500 en 2.300 meer dan de vorige maand.

Alles over de geschiedenis van Zoetermeer

Dese kuden daryn eyn welen in vroegen jaren.
Daer spraken kuyghwolk nungrennd —
Men vrende vortijde aldor het land :
Nu toelt dit ad'le land weer Geman en Klourenaren.

Wat doet het Historisch Genootschap voor u?

Maar liefst 50 vrijwilligers zijn dagelijks bezig de geschiedenis van Zoetermeer bijeen te brengen en uit te dragen. Wij kunnen u helpen bij stamboomonderzoek, u de kunst bijbrengen van oud schrift en films en lezingen voor u verzorgen. We plaatsen ook erfgoedborden en hebben verstand van monumenten.

Lees ons tijdschrift 't Seghen Waert of koop één van de boeken over de geschiedenis van Zoetermeer en Zegwaart.

Word lid voor slechts €21,00 per jaar.
U kunt zich aanmelden via onze website of
loop gewoon eens binnen. De koffie staat klaar.

**Word
ook lid!**

Historisch Genootschap

Oud Soetermeer

Dorpsstraat 132
2712 AN Zoetermeer
Telefoon: (079) 319 06 83
www.oudsoetermeer.nl

Openingstijden:
maandag 19.30 - 22.00 uur
woensdag 13.00 - 17.00 uur
zaterdag 13.00 - 17.00 uur

